

**Askola
Monninkylä
Kotipellontie 3
arkeologinen tarkkuusinventointi
2017**

**Timo Sepänmaa
Timo Jussila**

Tilaja: Kymppirakenne Oy

Sisältö

Perustiedot	2
Yleiskartat	3
Vanhoja karttoja	4
Inventointi	4
Lähteet	6
Kuvia	6

Kansikuva: Tarkkuusinventoitua vanhaa peltoaluetta. Kuva on otettu tutkimusalueen lounaiskulmasta kohti pohjoista.

Perustiedot

Alue: Askola Monninkylä, Kotipellontie 3, kiint.yht. As Oy Kotolammen tuleva rakennus-alue, noin 48 x 48 m laajuinen alue.

Tarkoitus: Selvittää sijaitseeko alueella kiinteitä muinaisjäännöksiä tai muita suojeltavaksi arvioitavia kulttuurihistoriallisia jäännöksiä.

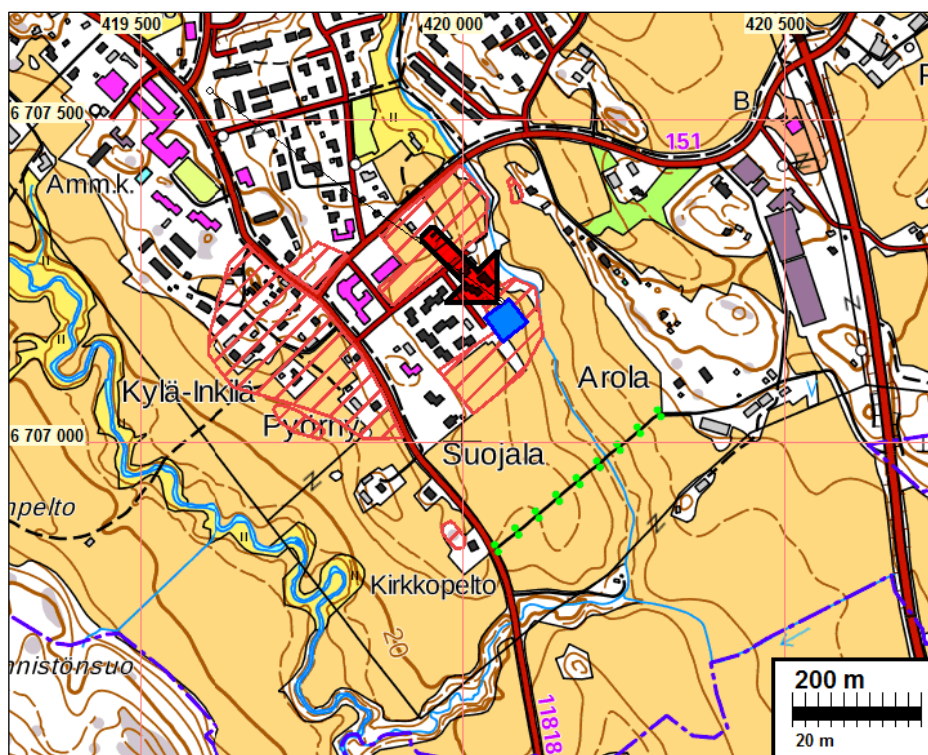
Työaika: Maastotyö 9.8.2017.

Tutkimuslupa: 19.07.2017 MV/123/05.04.01.02/2017

Kustantaja: Kymppirakenne Oy

Tekijät: Mikroliitti Oy. Maastotyö Timo Sepänmaa ja Juuso Koskinen, raportti valmistelu ja osan aikaa maastossa Timo Jussila..

Tulokset Alue sijaitsee Monninkylän muinaisjäännösalueella (hist. ajan kylätontti, 1000012619). Vanhojen karttojen (1700, 1775) mukaan vanhan kylätontin tonttimaat ovat lähimmillään sijainneet alueesta 180 m luoteeseen. Alue on ollut ainakin 1600-luvulta lähtien peltona. Tarkkuusinventoinnissa ei alueella havaittu kiinteitä muinaisjäännöksiä tai muita kulttuurihistoriallisia jäännöksiä.

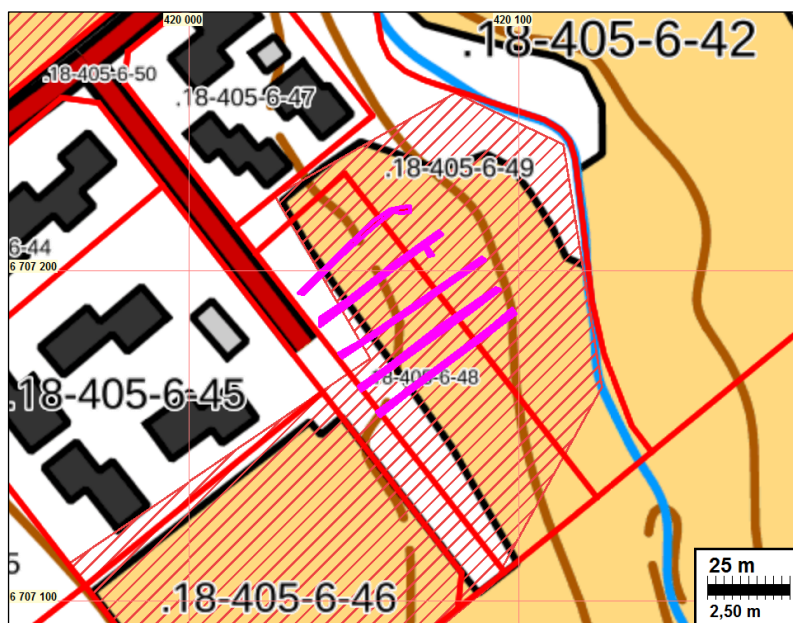
Tutkimusalue sinisellä – nuoli osoittaa alueen. Muinaisjäännösrekisteriin merkitty Monninkylän muinaisjäännösalue on merkitty punaisella viivoituksella.

Selityksiä: Koordinaatit ja kartat ovat ETRS-TM35FIN koordinaatistossa. Kartat ovat Maanmittauslaitoksen maastotietokannasta kesällä 2017, ellei toisin mainittu. Muinaisjäännösrekisteri on tarkastettu 7/2017. Valokuvia ei ole talletettu mihinkään viralliseen arkistoon, eikä niillä ole mitään kokoelmatunnusta. Valokuvat ovat digitaalisia ja ne ovat tallessa Mikrolahti Oy:n serverillä.

Yleiskartat

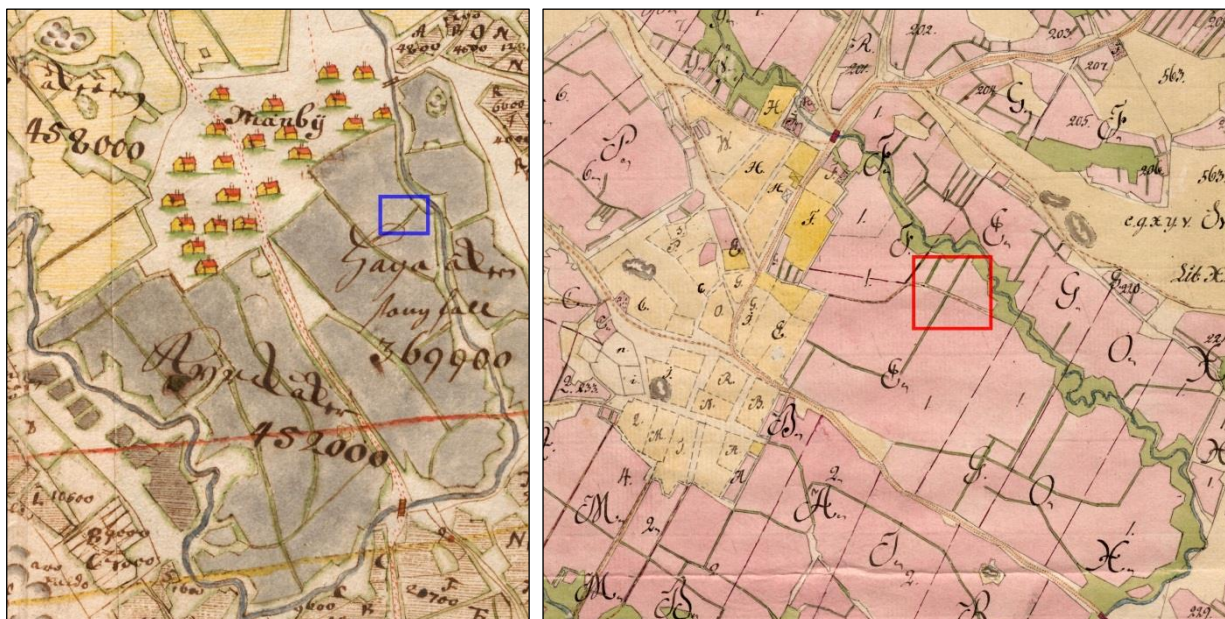
Oikealla: kaivetut koeojat sinipunaisella. Muinaisjäännösalue punaisella viivoituksella.

Alla: Koeojat 1-5 punaisella. suunnitellun uuden rakennusalueen raja-alue sinipunaisella (sisältäen pienen varmuusvaran joka suuntaan). Korkeuskäyrät tutkimusalueen tuntumassa ruskealla.

Vanhoja karttoja

Vasemmalla ote v. 1800 kartasta ja oikealla v. 1777 isojaon toimituskartasta. Tutkimusalueen sijainti on merkitty niihin päälle sinisellä ja punaisella neliöllä.

Ote peruskartasta v. 1963.

Inventointi

Kymppirakenne Oy on pyytänyt Askolan kunnalta rakennuslupaa rivitalokiinteistöille Monninkylään, Kotipellontie 3:een, kiinteistöille 018-405-6-48 ja 018-405-6-49. Museovirasto antoi hankkeesta lausunnon 21.6.2017 (MV/578/05.01.00/2017), jossa edellytettiin alueella tehtäväksi arkeologinen koetutkimus, koska rakennettavaksi suunniteltu alue sijoittuu Monninkylän muinaisjäännösalueelle. Kymppirakenne Oy tilasi edellytetyn koetutkimuksen Mikroliitti Oy:ltä. Museovirasto myönsi sille tutkimusluvan 19.7.2017. Maastotyö tehtiin 9.7.2017, työn kannalta erinomaisissa olosuhteissa. Maastotyön tekivät pääosin Timo Sepänmaa ja Juuso Koskinen. Timo Jussila oli tehnyt sitä ennen esityön, käymällä läpi aluetta kuvaavan vanhan karttamateriaalin.

Tutkimuksella oli tarkoitus selvittää sijaitseeko rakennettavaksi suunnitellulla alueella kiinteää muinaisjäännöstä tai muuta suojeltavaksi katsottavaa kulttuurihistoriallista jäännöstä.

Monninkylän historiallisen kylätontin, Monninkylä (Månby) Isokylä, 1000012619 muinaisjäännösalue on määritetty v. 2008 Museoviraston tekemässä inventoinnissa (Pesonen 2008, s. 124 ja 249). Kertomuksessa arvioidaan että mm. Kerkkoontien länsipuoleisilla pelloilla voisi olla

säilyneenä vanhan asutuksen kulttuurikerrosta tms. Alueen itä-kaakkoisosan rajausta ei raportissa tarkemmin perustella.

Vuosien 1700 ja 1775 karttojen perusteella muinaisjäännösrajaus on kaakon suunnassa (Helkamäentien ja Suojalan itä-koillispuolella olevat peltolohkot) siinä mielessä liian kaakossa, että niillä alueilla ei ole ollut tonttimaata vaan peltoa. V. 2008 inventointikertomuksessa ei mainita perusteita Helkamäentien itäpuolen peltujen muinaisjäännösrajaukselle, missä nyt tutkittu alue sijaitsee. Lähin 1700-1800 luvun tonttimaa on alueelta 180 m pohjoisluoteeseen, Meijeritien varrella (v. 1775 kartan talo F) ja noin 200 m länsiluoteeseen, Meijeritien ja Helkamäentien risteuksen länsipuolella ollut tonttimaa (v. 1775 kartalla talo E). Nyt tutkittu alue ja muinaisjäännösrekisterin Monninkylän kaakkoinen, pelloille rajattu muinaisjäännösalue on ollut ainakin 1600-luvulta lähtien peltona.

Tutkimusalueesta runsaat 100 m etelään olevalta pellolta on löydetty v. 2008 epämääräinen kvartsi ja historiallisen ajan tuluspii ja keramiikkaa, minkä perusteella paikalle on määritetty mahdollinen (kivikautinen) muinaisjäännös, Ojasillanoja 3.

Tutkimusalue oli rakennettavaksi (pihoineen) suunniteltu alue pellolla ja siihen joitain metrejä varmuusvaraa. Alue on tasaista peltoa, joka itäreunamilla viettää itään, Järvenojan laaksoon. Alue sijoittuu 27 ja 25 m väliselle korkeustasolle, pääosin 27-26 m tasolle. Maaperä on hienoaimesmoreeni - savinen peltomaa. Periaatteessa alueella voisi sijaita sen korkeustason puolesta kivikautinen, rantasidonnainen asuinpaikka tai nuorakeraaminen asuinpaikka, mutta maaperä ei ole niille tyypillistä, etenkin nuorakeraamiselle paikalle.

Tutkimusaikana pelto kasvoi matalaa heinää. Pinnallisia havaintoja ei voinut tehdä. Alueelle tehtiin viisi koeojaa. Koeojat kaivettiin kaivinkoneella, 1,1 m leveällä kauhalla. Peltomulta kaivettiin pois pellon kyntökerroksen alapuolelle. Kaivaminen tehtiin arkeologien valvonnassa. Kaivettua maata tarkkailtiin löytöjen varalta. Kyntökerroksen alapuolinen, ns. koskemattoman pohjamaan pinta tarkastettiin tarkoin silmänvaraisesti. Missään ei havaittu vähäisintäkään merkkiä kulttuurikerroksesta tai rakenteiden jäännöksistä (kuten kivi- tai puurakenteet). Yhdessä kohdin, koeojan 2 koillispuolella oli kyntökerroksen pohjalla lankku (N 6707208,0 E 420071,7). Se oli moderni, päätellen sen sahauspinnoista ja standardimitoista, sekä säilyneisyydestä. Kohdalle tehtiin koeojaan pieni kaakkoon suuntautuva uloke. Koeojien välille tehtiin kairanpistoja joissa ei havaittu mitään kiinnostavaa.

Kaivetussa maassa oli hyvin vähän vanhaan asutuksen liepeillä oleville pelloille yleensä tyypillistä historiallisen ajan tavaraa (tunkiojätettä, kuten tiilenpaloja, keramiikan kappaleita nauvoja ym. romua). Löytöjen vähäisyydestä ja maaperässä olevien jälkien puutteen (kuten hiili ja nokiäikät ja -keskittymät) ja rakenteiden jäännösten puuttumisen takia on ilmeistä, että tutkitulla alueella ei ole koskaan ollut maan pinnan alle ulottuvia rakennuksia tai minkään aikaista asuinpaikkaa.

Tutkimuksen perusteella ehdotan, että rakennettavalta alueelta, sekä koko peltolohkolta millä se sijaitsee, poistetaan muinaisjäännös status ja –rajaus. Sen lisäksi ehdotan, että Monninkylän kylätontin rajausta Meijeritien varsilla ja pohjoispuolisella pellolla voisi tarkastella uudestaan.

Tulos

Askolan Monninkylän Kotipellontie 3:n tarkkuusinventoinnissa ei havaittu mitään merkkejä kiinteistä muinaisjäännöksistä tai muista kulttuurihistoriallisista jäänteistä. Alue on ollut ainakin 1600 luvulta lähtien, ilmeisesti yhtäjaksoisesti peltoa.

14.8.2017

Timo Jussila

Lähteet

Broterus, Samuel 1700: Charta uppå Månby, Wahijärfwe och Kärkepyle Byar belägne i Bårge Häradh och Sochn, Som för een långlig twijst och skogsträta blef efter ordne afmätt och charterat åhr 1700. (Kansallisarkisto B5a 11/1-2).

Pesonen, Petro 2008: Askola, keskustaajamien osayleiskaava-alueen inventointi. Museovirasto. Peruskartta 3022 01 v. 1963 ja 3021 03 v. 1962

Winter, Timothy 1775: Charta öfver Månby Ägor i Borgå sockn, Borgå härad och Nylands län. 1sta Delen.(Kansallisarkisto B5a 11/5)

Kuvia

Tutkimusalueen eteläpuolelta pohjoiseen.

Tutkimusalueen luoteispuolelta kaakkoon

Tutkimusalueen pohjoispuolelta, ojan varrelta etelään.

Tutkimuksen loppuvaihetta – ojat kaivettu ja vielä avonaisina. Eteläpuolelta pohjoiseen.

Koeja 1 koilliseen

Koeja 1 lounaaseen

Koeja 2 lounaaseen

Koeja 2 laajennus kaakkoon. Kohdalta löytyi pari lankun pätkeä.

Lankut kyntökerroksen pohjalla

Lankku

Koeja 2 koilliseen

Koeja 3 koilliseen

Koeja 3 lounaaseen

Koeja 4 lounaaseen

Koeja 4 koilliseen

Koeja 5 koilliseen

Koeja 5 unaaseen